

Lausunto Hämeenlinnan Hallinto-oikeudelle, 1493/03.04.04.04.16/2025

Valittajan vaatimus on, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumoaisi Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 6.5.2025 päätöksen §53. Tämä tarkoittaisi, että uhkasakko peruttaisiin ja lautakunta käsittelisi asian uudestaan. Lisäksi valittaja pyytää, että hallinto-oikeus kieltäisi päätöksen täytäntöönpanon muutoksenhausta huolimatta.

Tapaus on saanut alkunsa Parkanon kaupungin Rakennus- ja ympäristölautakunnan 5.6.2023 järjestämästä siisteyskatselmuksesta, jolla kiinteistöihin tutustuttiin. Siisteyskatselmusten tarkoituksena on perehtyä yleisesti siisteystilanteeseen ja epäkohtiin kaupungin alueella. Kiinteistön omistajien paikallaolo on sallittua, muttei välttämätöntä.

Uhkasakon päävelvoite 1 kuuluu: Asianosaisen tulee poistaa romuajoneuvot pois kiinteistöiltä 31.5.2024 mennessä. Romuajoneuvoksi katsotaan ajoneuvo, joka ei ole rekisterissä, ei ole tieliikennekelpoinen ja seisoo käyttämättömänä. Mikäli kiinteistöillä säilytetään mittavaa määrää ajoneuvoja, säilytettävistä ajoneuvoista tulee esittää selvitys, että ajoneuvo on käyttökelpoinen ja rekisterissä tai muussa tapauksessa siirtää ajoneuvo asianmukaisesti hävitettäväksi tai varastoitavaksi. Varastoitavat ja säilytettävät ajoneuvot tulee siirtää pois katualueelta kiinteistön omien rajojen sisäpuolelle. Säilytettävien ajoneuvojen osalta tulee varmistua, että ajoneuvoista ei vuota öljyä yms. muita nesteitä maahan. Säilytettävät ajoneuvot tulee säilyttää tiiviillä alustalla. Mikäli ajoneuvojen säilytyspaikan voidaan katsoa olevan varastointialue, asia vaatii toimenpideluvan, ilmoituksen jätehuoltorekisteriin ja mahdollisesti ympäristöluvan.

Päävelvoitteessa on selväsanaisesti kehoitettu toimittamaan selvitys säilytettävistä ajoneuvoista tai siirtämään nämä asianmukaisesti varastoitavaksi. Asianomaisella on täten ollut mahdollisuus selvittää tapausta ja tehdä tarvittavat toimenpiteet asianmukaisen varastoinnin järjestämiseksi. Kyseessä olevat kiinteistöt sijaitsevat Parkanon kaupungin Keskustan osayleiskaavan TY ja M-alueella sekä osin asemakaava-alueen VL-alueella sekä maisemallisesti arvokkaalla alueella, jolla ympäristöhoito tulee suorittaa alueen kulttuuriympäristöarvoja kunnioittaen. Kaavat sekä alueen s-1 merkitty liito-oravan elinympäristö asettavat alueen toiminnoille rajoitteita,

jotka ovat olleet tiedossa. Päävelvoite sisältää ohjeistuksen, jonka mukaan ajoneuvot tulee säilyttää tiiviillä alustalla. Päävelvoitteen mukaan ”mikäli ajoneuvojen säilytyspaikan voidaan katsoa olevan varastointialue, asia vaatii toimenpideluvan, ilmoituksen jätehuoltorekisteriin ja mahdollisesti ympäristöluvan”. Asianosaisella on siis ollut tieto, mitä toimenpiteitä toiminnan asianmukainen järjestäminen vaatisi.

Ohjeistuksesta ja selvityspyynnöistä huolimatta asianosainen ei ole tarjonnut selvitystä tai vastinetta kiinteistöillä varastoitavien autojen tilasta tai tehnyt muutoksia saattaakseen toiminnan asianmukaiseen tilaan. Päävelvoitteen noudattamatta jättämiselle ei ole esitetty pätevää syytä. Uhkasakko tuomittiin kuitenkin hieman alkuperäistä matalampana, sillä ajoneuvot siirrettiin päävelvoitteen mukaisesti pois katualueelta.

Lainsäädännössä on useita määräyksiä ympäristön tilasta, pilaantumisen estämisestä sekä roskaamisesta. Näistä tilanteeseen soveltuvimpia ovat jätelain (646/2011) 72 § & 73 §, ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 § & 17 § ja rakentamislain (751/2023) 142 § & 143 § sekä VNa romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (123/2015) 7 §. Toimijalla on siis merkittävä vastuu ja velvollisuus toimia ympäristövastuullisesti ja lainsäädännön puitteissa. Ajoneuvojen säilytys tulisi järjestää toimintaan soveltuvassa paikassa ja ympäristön pilaantuminen ehkäisten. Valituksenalaisessa tapauksessa suurimman ongelman muodostavat edellä mainitut seikat. Kaupunki toivottaa kaikki yrittäjät viihtymään ja yrittämään, mutta lakisääteisesti siten, ettei toiminta aiheuta ympäristön pilaantumista tai rumentumista.

Valituksessa vaaditaan, että Rakennus- ja ympäristölautakunta käsittelee asian lain vaatimalla tavalla uudestaan. Asian käsittely on ollut lainmukaista, eikä asiaa siten ole tarve käsitellä uudestaan.

Hallinto-oikeuteen toimitetussa lisäselvityksessä asianosainen vaati, että Parkanon kaupungin tulee maksaa takaisin uhkasakon asettamis- ja tuomitsemiskulut sekä turhista tarkastuskäynneistä maksetut laskut. Uhkasakon asettamis- ja tuomitsemiskulut sekä tarkastuskäyntien laskutus perustuvat voimassa olevaan rakennusvalvonnan taksaan. Viime vuoden laskut perustuvat Maankäyttö ja rakennuslain (132/1999) 145 §:n mukaiseen taksaan, jonka Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi 4.5.2021 § 7. Rakennus- ja ympäristölautakunta on päättänyt

4.2.2025 uudesta taksasta, joka tuli voimaan 6.2.2025. Päätöksestä ei ole valitettu, joten taksa on lainvoimainen. Kuntalaki määrää, että kunta voi päättää omista maksuistaan sekä taksoistaan ja rakentamislain (751/2023) 79 § mukaan toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan tarkastus- ja valvontatehtävistä sekä muista viranomaistehtävistä kunnalle maksun. Valituksessa on myös tuotu ilmi tähän tapaukseen liittymättömiä laskuja.

Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta esittää, että valitus hylätään kaikilta osin.